

שישמשוני ולפרנסם, כמו ששנינו "יהיו עניים בני ביתך".

לאחר זמן אתא, הזדמן העבד לקמיה דרב פפא בר שמואל, וזבניה וקנאו רב פפא.

יומא חד אמר ליה רב פפא לעבדו: אשקיין מיא! השקיני מים.

אזל, הלך להביא מים, וניתזו המים על העבד, וחזריה לרישיה ולדיקניה, הסיירו המים את הצבע השחור מראשו וזקנו, ונתגלה שהוא זקן.

אמר ליה העבד לרב פפא: חזי, דאנא קשיש מאבוך. ראה שאני זקן מאבך, שמואל.

קרי רב פפא בר שמואל אנפשיה את הפסוק [משלי י"א] "צדיק מצרה נחליץ [רבא, שלא קנה את העבד] ויבא אחר תחתיו [רב פפא, שקנאו]".

ומתצינן: לא קשיא. הא דמצינו שהתירו האמוראים למוכרים ליפות את מרכולתם מדובר בבגדים חרתי, חדשים, שאין בכך אונאה וכל הרוצה להוסיף על מחירם מחמת גוים יוסיף,

והא דאסרו במשנתנו ליפות את הכלים, מדובר בכלים עתיקים, שאם ייפה אותם עלולים הלוקוחות לטעות בהם ולשלם עליהם כאילו הם חדשים.

שנינו במשנה: אין מפרכסים את האדם.

ומבארינן: פירכום דארב, מאי היא?

כי הא דההוא עבדא סבא, עבד זקן, דאזל צבעיה לרישיה ולדיקניה, שצבע בשחור את שערו וזקנו, אתא אותו עבד זקן לקמיה דרבא, ואמר ליה, זיבנן! קנה אותי לעבד⁽⁵¹⁾,

אמר ליה רבא: אני מעדיף לקחת עניים

הדרן עלך הזהב

אמר לרבא ולרב פפא זיבנן הרי הוא ברשות בעליו, ואם מדובר שכבר השתחרר הרי הוא ישראל גמור,

וכתב: "— ושמא בעבד כנעני שהפקירו רבו דעדיין צריך גט שחרור, ומסתברא דערל ממש הואי ומכירה ממש הואי".

51. רש"י פירש דמיירי בעבד כנעני, דאילו עבד עברי אינו נוהג אחר החורבן, ובהגהות הב"ח על הנימוקי יוסף הביא גירסת אלפסי ישן דמיירי בעבד עברי ומה שאסרו עבד עברי אחר החורבן אינו אלא בעבד הנמכר מחמת גניבה.

ועל פירוש רש"י הקשה הרשב"א, ממה נפשך אם מדובר בעבד כנעני שעדיין לא השתחרר איך